

RAHVUSVAHELINE MAJANDUSPOLIITIKA XXI TEADUSKONVERENTS TOIMUS 2013. AASTAL JÄNEDAL

Kakskümmend varasemat majanduspoliitika teaduskonverentsi on Värskas toimunud, seekordne kahekümne esimene toimus Jäneda mõisas ajavahemikul 27.-29. juuni 2013. Uue asukoha soov vahelduse mõttes oli mitmete osalejate poolt juba mõned aastad tagasi esitatud. Samas oli ka käesoleval aastal osalejaid, kes pooldasid ja pooldavad ka edaspidi konverentsi läbiviimise asukohana näha endiselt Värskat. Jäneda kui uue asukoha valikule eelnes juba 2012. aasta märtsis eeltöö. Nimelt saatis allakirjutanu siis 10-le võimalikule konverentsikorraldajale Eestis hinnapakumise päringu (Jäneda, Haapsalu, Nelijärve, Pärnu, Pühajärve, Sagadi, Viljandi, Võru-Kubija jt). Kolmele päringule ei vastatud, mõned vastanud jäid ebasobivuse tõttu kõrvale ning nn „sõelale jäänud pakkumistest“ osutus meile mitmete tegurite ja tingimuste poolest sobivaimaks Jäneda mõis.

Konverentsi kaks tööpäeva oli seekord sisustatud võrreldes varasemate aastatega teisiti – nimelt oli esimesel päeval (neljapäeval, 27.juunil) põhirõhk pandud nn ümarlauale Eesti haldus-territoriaalse reformi teemal¹ ning alles teisel päeval (reedel) toimusid traditsioonilised ettekanded ja diskussioonid.

Konverentsi avamine toimus neljapäeva pärastlõunal, kus käesoleva kirjutise autor andis ülevaate majanduspoliitika teaduskonverentside ajaloost, eesmärkidest ja traditsioonidest. Seejärel tegi sissejuhatava ettekande Sulev Mäeltsees (TTÜ) teemal „Regionaal- ja kohaliku omavalitsuse poliitika Eestis (haldus-territoriaalse reformi kontekstis)“. Järgnenud ümarlauda juhatas Sulev Mäeltsees ning sellel esinesid, võtsid sõna ning kommenteerisid Tapa vallavanem Alari Kirt, Eesti Linnade Liidu direktor Jüri Võigemast, Eesti Maaomavalitsuste Liitu esindasid Ambla vallavanem Rait Pihelgas ja Koeru vallavanem Triin Pobbul. Kohal olid ka Harju Omavalitsuste Liidu esimees ja Kose vallavanem Vello Jõgisoo, Viljandi linnapea Loit Kivistik, Halinga vallavanem Ülle Vapper ning Tallinna Linnavalitsusest Angelika Kallakmaa. Üldistava sõnavõtu tegi ümarlaua lõpposas Geomedia OÜ direktor Rivo Noorkõiv. Diskussioonidel osalesid aktiivselt ka konverentsi väliskülalised ning teised osalised Eesti kõrgkoolidest. Konverentsi teisel päeval oli kohal ka Nõva vallavanem Aldo Tamm.

Aruteludes oli nii positiivseid kui negatiivseid hinnanguid seniste kohalike omavalitsuste arengute kohta. Kokkuvõtlikult oldi seisukohal, et haldus-territoriaalne reform vajab senisest kiiremat tegemist, senised omavalitsuste liitumised on end valdavalt õigustanud, samas on vaja resoluutsemalt määratleda riigi ja omavalitsuste omavahelised suhted ning selgelt fikseerida kummagi poole funktsioonid ja ülesanded, seda nii õiguste osas ühelt poolt ning kohustuste ja vastutuse osas teiselt poolt. Mõneti läbis sõnavõtte ka murelikkus protsessi

¹ Ka 2007.aastal Värskas oli esimene päev kohaliku omavalitsuse teemaatikale pühendatud, kuid siis toimusid ettekanded ja arutelud eeskätt Põlva maakonna näidetel (kuna Värskat vald kuulub Põlva maakonna koosseisu) ning ettekanded tehti nimetatud maakonna omavalitsuse ja Maavalitsuse esindajate poolt.

kulgemise kohta. Samas oldi seisukohtadel, et diskussioone haldus-territoriaalse reformi teemadel tuleks laiendada. Avaldati ka mõtet, et toimuv majanduspoliitika teaduskonverents võiks ka edaspidi oma päevakorras arutatud küsimusi käsitleda ning aktuaalsena hoida. Peter Friedrich (TÜ, Müncheni Bundeswehri Ülikool) rõhutas Saksamaa LV kogemustele tuginedes kohalike omavalitsuste omavahelise konkurentsi tähtsust, mida võiks ka Eesti puhul arvestada. Ümarlauda võis põhimõtteliselt kordaläinuks lugeda.

Esimene päev lõpetati Musta Täku Tallis maitsva õhtusöögiga ning samal ajal Rakvere Muusikakooli saksofonikvarteti ligi tunnist esinemist Jüri Takjase juhatusel kuulates ja muusikalist elamust saades.

Konverentsi teine päev (reede) oli juba otseselt konverentsi ettekannetele pühendatud ning toimus neli istungit. Esimest istungit juhatasid Frank Ehrhold ja Mathias Wiedmer Greifswaldi Ülikoolist (Saksamaa LV). Tehti kolm ettekannet. Stephan Hornig (Kufsteini Rakendusülikool, Austria) ettekanne oli pühendatud Euroopa kriisile, käsitledes ja võrreldes eeskätt Saksamaa ja Kreeka majandust. Teine ettekanne (Viljar Veebel, TTÜ) oli eurosooni majandus- ja finantskriisi lahendusmeetmetest ning valikutest huvigruppide seisukohast lähtudes. Istungi kolmanda ettekande tegi Armin Rohde Greifswaldi Ülikoolist (Saksamaa LV), käsitledes aktuaalseid eurosüsteemi rahapoliitika küsimusi.

Reedese päeva teist istungit juhatas Tartu Ülikoolist Mart Sörg. Esimese ettekande tegi Margus Randma (TTÜ/ Saue Vallavalitsus), kes arutles kohaliku omavalitsuse netovõlakoomuse arvestamise alternatiivsete võimaluste üle. Järgmine ettekanne oli Jüri Ratas'elt (TTÜ/ Riigikogu), kus ta tõi välja Euroopa Roheliste Pealinnade ja Tallinna näitel, milline on keskkonna osa linnade konkurentsivõime tugevdamisel. Kolmandana esines Maret Kirsipuu (Eesti Mereakadeemia), võttes vaatluse alla pere- ja mittepereettevõtluse erisused Eestis ning analüüsis naise rolli Eesti pereettevõtluses.

Kolmandat istungit juhatasid Üllas Ehrlich ja Sulev Mäeltsemees (mõlemad TTÜ). Istungi esimese ettekande tegi Peter Friedrich (TÜ/ Müncheni Bundeswehri Ülikool, Saksamaa LV), käsitledes ning analüüsid asukohateooria ja avaliku sektori organisatsiooni vahekordi. Teisena vaagis Aet Kiisla (TÜ Narva kolledž) ülikooli ühiskonna teenimise rolli täitmist regionaalse kolledži õppekavaarenduse kaudu (seda nii TÜ Narva kolledži kui TTÜ Kuressaare kolledži näidete alusel).² Istungi viimase ettekande tegi Sirje Pädam, analüüsid Eesti avaliku sektori keskkonnakulutusi aastatel 1995-2011.

Konverentsi viimast istungit juhatas Janno Reiljan Tartu Ülikoolist. Kavas oli neli ettekannet, kuid kohal olid vaid kahe ettekande autorid. Neist ühe ettekande tegi Petr Wawrosz (Praha Rahanduse ja Juhtimise Ülikool, Tšehhi Vabariik), kus ta analüüsis tootmismuudatuste ekstensiivseid ja intensiivseid tegureid majanduse eri tasanditel.

² TTÜ Kuressaare kolledži esindajal Anne Keerberg'il kui kaasautoril, ei õnnestunud perekondlikel põhjustel konverentsil osaleda.

Teine ettekanne oli eestimaalaselt Maksim Mõttus'elt (TÜ). Tema oli uurinud Eesti ettevõtlastoetusi ning nende soosivat mõju ettevõtetele.

Konverentsi lõpetas, tegi kokkuvõtted ning esitas tulevikunägemused Matti Raudjärv (TÜ, Pärnu kolledž). Teine konverentsipäev lõppes spordi- ja terviseprogrammiga Jäeneda mõisa ümbruses ja SPA-kompleksis.

Kolmanda päeva hommikupoolikul tutvuti Jäeneda mõisa peahoonega ning toimus põhjalik ja huvitav ekskursioon samas asuva muuseumi ekspositsiooniruumides. Seejärel oli mõnus jalutuskäik üle Jänijõe mööda matkarada lähedal asuva Kali järve äärde, kohalike legendide kuulamine ning muu varasemat kohalikku elu-olu käsitlev vestlus giidi eestvedamisel. Pärast lõunasööki lahkuti Jäenedalt, et hakata järgmist, XXII konverentsi ette valmistama. Majanduspoliitika konverentsi raames kohtutakse uuesti juuni lõpus 2014 Jäenedal.

Tallinnas, juulis 2013

Matti Raudjärv

Konverentsiseeria algataja ja ning XXI konverentsi
peakorraldaja-koordinaator